

LLICENCIATURA DE CRIMINOLOGIA
TÈCNIQUES D'INVESTIGACIÓ EN CRIMINOLOGIA
CURS 2007-08.
PROF. JOEL MARTÍ

1. Objectius i continguts

L'objectiu de l'assignatura és l'aprenentatge dels principals mètodes i tècniques de producció i d'anàlisi de dades quantitatives en el camp de la criminologia. Amb aquesta finalitat, es prestarà atenció tant a la concreció d'aspectes de disseny de la recerca quantitativa, així com també a l'anàlisi estadística de dades.

El curs és una continuació de l'assignatura *Mètodes d'Investigació en Ciències Socials*, en què es presenta el procés d'investigació social i s'introdueix a l'alumnat en els dissenys i anàlisis qualitatives. La seva realització prèvia es considera imprescindible per a un bon aprofitament del curs i no haver de fer un esforç addicional.

En aquesta assignatura hi han dos elements addicionals que són necessaris pel seguiment de la matèria. El primer és el coneixement i la utilització del llenguatge matemàtic i estadístic, el qual s'introduirà mantenint el necessari equilibri entre l'exigència de formalització inherents als procediments quantitius i l'exigència de comprensió d'aquests instruments per a la interpretació en un alumnat no habituat a utilitzar-lo. El segon és la utilització d'un programari estadístic per a les ciències socials, SPSS, que permetrà il·lustrar i aplicar els coneixements relatius als procediments de registre i d'anàlisi de les dades.

Finalment, aquesta assignatura està incorporada al Campus Virtual de la UAB. El Campus Virtual és una eina que permet la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'activitat docent tot combinant la docència presencial i la virtual. Entre altres serveis, el Campus Virtual oferirà diverses informacions puntuals de l'assignatura (calendari, notícies, bibliografia) i, sobretot, la consulta dels diversos materials de l'assignatura. Al Campus Virtual s'hi podran consultar diversos materials de l'assignatura i serà un canal de comunicació entre professor i alumnes complementari al presencial. Podeu accedir-hi a través de l'adreça <https://cv2008.uab.cat>. Per tenir accés al Campus Virtual tan sols cal tenir activat el compte de correu electrònic de la UAB. Amb el vostre nom d'usuari/a (NIU) i la contrasenya podreu identificar-vos per a accedir a la intranet del Campus Virtual.

2. Programa

PART I. EL DISSENY

Tema 1. Introducció general.

- Objectius de l'assignatura, programa i avaluació.
- La investigació criminològica quantitativa. Dissenys i tipus.
- Etapes i fases de la recerca quantitativa.

Tema 2. Model d'anàlisi en dissenys quantitativus.

- Les hipòtesis. Tipus d'hipòtesis i estructuració del model.
- Operativització. Dels conceptes als indicadors mesurables.
- La mesura. Definició i tipus de mesura.

Tema 3. L'enquesta.

- Definició i trets característics de la tècnica de qüestionari.
- Construcció del qüestionari. Tipus de preguntes, formulació i organització
- Organització del treball de camp i aplicació del qüestionari.

Tema 4. Mostreig estadístic

- Definicions i conceptes bàsics de mostreig estadístic.
- Relació entre grandària de la població, error i grandària de la mostra.
- Mostreig aleatori simple: càlculs i extracció de la mostra.
- Altres tipus de mostreig estadístic: estratificat i per conglomerats. Exemples.

PART II. L'ANÀLISI DE DADES

Tema 5. Preparació de les dades per a l'anàlisi.

- La dada i la matriu de dades. Unitats i variables.
- Codificació i el registre de les dades.
- Identificació de les dades en suport informàtic. El programa SPSS

Tema 6. Estadística descriptiva d'una variable

- Les tècniques d'anàlisi de dades: criteris de classificació
- Distribucions de freqüències
- Centralitat i dispersió en variables quantitatives.
- Representacions gràfiques per a variables qualitatives i quantitatives.

Tema 7. Transformació de variables

- Tipus d'estratègies en la transformació de variables.
- Agrupament de valors en intervals o classes.
- Generació de variables: tipologies i índexs

Tema 8. Anàlisi bivariada: taules de contingència

- Introducció a l'anàlisi bivariada de dades estadístiques
- Independència i associació entre dues variables qualitatives
- Mesures d'associació local
- Mesures d'associació global. El contrast de x²-quadrat i la V de Cramer
- Introducció al control per la tercera variable

Tema 9. Anàlisi bivariàble: correlació i regressió

- Concepte i mesura de la correlació
- L'anàlisi de regressió simple
- Especificació del model
- Estimació i significació dels paràmetres

Tema 10. Anàlisi bivariàble: comparació de mitjanes i variància

- La comparació de mitjanes
- Efecte de la variable i el model ANOVA
- Validació del model
- Força de la relació
- Contrastos entre grups

3. Competències

La present assignatura treballarà les següents competències, vinculades a la recerca criminològica:

Àmbit	Tipus de competència	Competència específica
<i>Teòric</i>	<i>Coneixement i tractament de fonts d'informació criminològica</i>	• Accés, comprensió i síntesi de les estadístiques criminològiques (delictes, victimització, processos, penes, víctimes).
<i>Metodo-lògic</i>	<i>Elaboració d'un projecte d'investigació sobre una problemàtica criminològica</i>	• Elaboració d'un disseny d'investigació quantitatiu.
	<i>Disseny de tècniques d'investigació</i>	• Disseny de qüestionaris. • Habilitats en tècniques de mostreig estadístic. • Habilitats en treball de camp quantitatiu.
	<i>Anàlisi de dades</i>	• Tractament de taules en full de càlcul. • Domini de llenguatge estadístic bàsic. • Anàlisi univariable i bivariàble de dades estadístiques. • Habilitats en el paquet d'anàlisi estadística SPSS.
<i>Trans-versal</i>	<i>Comunicació oral i escrita en llengua nativa</i>	• Habilitats en transmetre conceptes, problemàtiques i perspectives criminològiques • Discurs estructurat i síntesi crítica • Llenguatge científic • Expressió oral i escrita correcta
	<i>Domini d'eines informàtiques</i>	• Ús d'internet en la recerca de fonts criminològiques • Ús d'eines ofimàtiques en la presentació de documents
	<i>Dinàmiques de treball</i>	• Treball en equip • Iniciativa • Aprenentatge autònom
	<i>Compromís ètic i professional</i>	• Motivació per la qualitat • Actitud crítica i de compromís front les doctrines i les pràctiques socials

4. Dinàmica docent

La major part de les sessions de l'assignatura, de tres hores cadascuna, compaginaran la docència teòrica per part del professor amb treball pràctic. Les pràctiques tindran un triple contingut: realització d'exercicis a classe, orientar la realització d'una investigació concreta utilitzant els mètodes i tècniques exposats al curs, i el coneixement bàsic del programari informàtic SPSS destinat al tractament estadístic de dades. En concret, la Part II del programa s'impartirà a les aules d'informàtica.

El treball requerit a l'alumne/a per a l'adequat aprenentatge dels continguts tractats a l'assignatura i l'assoliment de les competències plantejades, es fonamentarà en les següents **activitats realitzades amb acompanyament del professor**:

1. D'una banda, una part de les sessions a classe són de tipus magistral, destinades a presentar els principals conceptes i continguts de l'assignatura.
2. Després de presentar cada contingut fonamental de la matèria, les sessions contemplen parts pràctiques d'exercicis, realitzats i presentats a l'aula. Alguns d'aquests exercicis estaran directament vinculats al treball de curs.
3. L'assignatura disposa tanmateix d'un temps d'atenció tutoritzada setmanal per tal d'atendre totes les necessitats formatives de l'alumnat. Les consultes per correu electrònic a Joel.Marti@uab.cat poden fer-se en qualsevol moment i es respondran, quan sigui possible, en un termini de 24 hores. Les tutories presencials es faran al despatx del professor, a la Facultat de CC. Polítiques i Sociologia, en els següents horaris:
 - Dilluns i dimecres a hores convingudes
 - Divendres 18,30 a 19,30

Aquestes activitats es completen amb el **treball autònom de l'estudiant**, en el qual es projecta l'aprenentatge realitzat a classe i que es concreta de la següent manera:

1. La realització de lectures per a assolir una adequada comprensió els continguts explicats a classe.
2. La realització d'un treball de curs, comú a tot el grup i concretat en lliuraments individuals, orientats a la realització d'un disseny, realització del treball de camp i anàlisi estadística dels resultats d'una enquesta.

Plantilla de l'assignatura, segons tipus d'activitat

<u>Activitat presencial</u>	<i>Hores de dedicació de l'estudiant</i>
Classes magistrals	20 h
Sessions pràctiques a l'aula	19 h
Tutories individuals o en grup fora de l'aula	2 h
<u>Subtotal</u>	41 h
<u>Treball autònom de l'estudiant</u>	
Lectures bàsiques	5 h
Disseny mostral	7 h
Treball de camp i entrada de dades	7 h
Anàlisi estadística de dades	25 h
<u>Subtotal</u>	44 h
<u>TOTAL</u>	85 h

5. Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura implica una participació activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe, l'única manera de vincular el treball pràctic amb l'explicació teòrica i de fer un seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. Per tant, l'assistència a classe i la participació en les pràctiques que s'hi realitzin és obligatòria i condició indispensable per poder ser avaluat/da. Es requereix una assistència mínima del 70%. No obstant, i donat que en la segona part del curs (Part II del programa) la no assistència a una sessió pot comportar dificultats de seguiment de l'assignatura, en cas que aquesta es produeixi es requerirà que l'alumne/a, basant-se en els materials escrits de l'assignatura, realitzi un exercici pràctic que estarà disponible al Campus Virtual, i que haurà d'entregar al professor a l'inici de la següent sessió.

Una vegada superat aquest requisit, la nota final de l'avaluació continuada es basarà en la realització d'un treball pràctic individual distribuït en tres lliuraments al llarg del quadrimestre:

- a) Disseny mostral d'una enquesta a estudiants universitaris (30% de la nota final).
- b) Realització d'un treball de camp d'un qüestionari, entrada de dades al programa SPSS i informe del treball de camp (20% de la nota final).
- c) Transformació i anàlisi de dades amb SPSS (50% de la nota final).

Per a accedir al còmput de la nota final cal tenir un mínim de 4 de cada part de l'avaluació. En cas contrari, caldrà recuperar les parts no aprovades.

6. Bibliografia

Les lectures bàsiques de l'assignatura es trobaran en forma de dossiers al Campus Virtual i en un recull de fotocòpies. Addicionalment, es poden consultar les següents referències complementàries.

BACHMAN, R.; SCHUTT, K. (2001). *The Practice of Research in Criminology and Criminal Justice*. Pine Forge Press.

CEA D'ANCONA, M. Angeles (1996). *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid: Síntesis.

DIAZ de RADA, Vidal (1999). *Técnicas de análisis de datos para investigadores sociales. Aplicaciones prácticas con SPSS para Windows*. Madrid: RA-MA.

FILGUEIRA LOPEZ, Esther (2001). *Análisis de datos con SPSSWIN*. Madrid: Alianza. Manuales, 063.

HAGAN, F. E. (2004). *Essentials of Research Methods in Criminal Justice and Criminology*. Allyn and Bacon.

JUPP, V.; DAVIES, P.; FRANCIS, P. (2000). *Doing criminological research*. London: Sage.

KING, R. F.; WINCUP, E. (eds.) (2000). *Doing research on crime and justice*. Oxford: Oxford University Press,

LOPEZ ROLDAN, P.; LOZARES COLINA, C. (1999). *Anàlisi bivariable de dades estadístiques*. Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 79.

MAXFIELD, M. G.; BABBIE, E. (2005). *Research Methods for Criminal Justice and Criminology*. Belmont: Wadsworth.

QUIVY, R.; VAN CAMPENHOUDT, L. (1997). *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

SANCHEZ CARRION, J.J. (1999). *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid: Alianza. Manuales, 055.

SIMÓ SOLSONA, M; DOMINGUEZ, M. (2003). *Tècniques d'investigació social quantitatives*. Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona.

SPSS INC. (2001). *Guía para el análisis de datos*. Madrid: SPSS Hispanoportuguesa. Disponible al Campus Virtual.

VISAUTA VINACUA, B. (2002). *Análisis estadístico con SPSS 11.0 para Windows. Volumen I. Estadística básica*. 2a. Edició. Madrid: McGraw-Hill.